

LEOPOLD CARRERAS | Expert i referent estatal en formació d'altres capacitats

“El professorat no està format per detectar altes capacitats”

Carreras és psicòleg i dins de la seva àmplia formació és el delegat a Espanya del Consell Mundial de Nens Superdotats i Talentosos. Demà serà al Recorregut de Lleida per parlar-ne (Saló Víctor Siurana, a les 10h), convidat per la Fundació d'Ajut a Nens i Joves amb Altes Capacitats (FANJAC).

Què hauria de fer una família que sospita que el seu fill/a té altes capacitats? On es poden adreçar?

Han de parlar amb l'escola i que faci la derivació al gabinet psicopedagògic o d'orientació, o bé a l' EAP (Equips d'Assessorament Psicopedagògic), per demandar que li facin una avaluació de les seves aptituds intel·lectuals. Si cap d'aquestes opcions és viable hauran d'anar a un gabinet psicològic privat especialitzat en altes capacitats perquè l'avaluï. També poden demanar informació a FANJAC, que pot oferir bons consells sobre on acudir per fer un bon diagnòstic i resoldre molts dubtes dels pares.

El professorat tant de primària com secundària té la formació necessària per atendre dins l'aula els nens/es que han estat detectats?

En absolut! I tampoc estan formats en aquest tema ni els psicòlegs, ni pedagogs o psicopedagogs, sent l'assignatura pendent que hi ha a les nostres universitats, ja que pràcticament en cap d'aquestes facultats es toca aquest tema. Això provoca que, dins les aules, els alumnes amb algun tipus d'alta capacitat passin totalment desapercebuts i, per tant, no rebin els reptes intel·lectuals o educatius que necessiten. Aquest fet és molt greu perquè si la proporció de persones amb algun tipus d'alta capacitat està entre el 15 i el 20 % de la població, la quantitat de nens que no reben l'educació que precisen és altíssima!

Estan superats els estereotips i prejudicis que sempre han envoltat les altes capacitats?

Ni de bon tros! Tot i que darrerament estem veient un interès creixent per part, especialment, del professorat, per formar-se, els qui treballem amb aquests nens seguim trobant-nos sovint amb respostes estereotipades per part dels qui haurien de saber

com tractar-los. Així, és força comú sentir coses com: “Com estan dotats amb altes capacitats (AC), no necessiten ajuda per realitzar-se i triomfar en l'escola i en la vida, doncs ja tenen recursos suficients”. Això són prejudicis que la major part de la gent encara creu que són correctes.

Quina intervenció educativa creu que s'hauria de fer amb un nen/a que té altes capacitats?

Depèn del tipus d'alta capacitat (AC). Serà diferent la intervenció educativa que necessitarà un superdotat de la que li caldrà, per exemple, un talent matemàtic o un talent verbal. Podem parlar de Plans Individualitzats,

dins dels quals podem trobar adaptacions curriculars, ampliacions curriculars, enriquiment aleatori, acceleracions totals o parcials, entre d'altres accions.

En que consisteix una 'acceleració'? Està demostrat que funciona bé amb aquests nens/es?

Les acceleracions o salts de curs són intervencions educatives encaminades a crear un millor aparellament entre un estudiant i el nivell i ritme d'educació que necessita. L'acceleració no significa forçar un nen a aprendre material avançat o a conviure amb nens més grans abans de què estigui preparat per fer-ho. L'acceleració és una estratègia que respecta les diferències individuals i admet el fet de que algunes d'aquestes diferències necessiten de *flexibilitat educativa*. I, sí, està plenament demostrat que, quan parlem de superdotats o talents acadèmics, l'acceleració completa funciona millor que cap altre tipus d'enriquiment curricular.

Com estan les altes capacitats a Catalunya. Estan ben ateses en comparació a altres comunitats?

Doncs, per sort, malgrat ser lluny de l'atenció ideal, els darrers anys Ensenyament ha fet esforços – pressionats, tot s'ha de dir, per ens com FANJAC – i ha publicat, per exemple, una *Guia per professors* sobre com preidentificar i intervenir educativament amb aquests alumnes i ha començat a formar alguns professionals dels EAP. Malauradament, ens trobem que, sovint, és una loteria que a l'escola on li toqui a l'alumne amb AC el professorat estigui predisposat i informat sobre com treballar amb ells.